روش‌های شنود و جاسوسی آمریکا

تدوین:
معاونت پژوهش و تولید علم

دانشکده اطلاعات
۱۳۹۳

عنوان و نام‌پدیدآور: روش‌های شنود و جاسوسی آمریکا/ معاونت پژوهش و تولید علم.

مشخصات نشر: تهران: دانشکده اطلاعات؛ ۱۳۹۳

مشخصات ظاهری: ۸۵ ص: جدول – نمودار (انتشارات دانشکده اطلاعات)

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

یادداشت: کتابنامه: ص. [۸۵] – ش ۱۷۳

موضوع: جاسوسی- ایالات متحده- سازمان اطلاعاتی – ایالات متحده

[illegible]اسه افزوده: دانشکده اطلاعات. معاونت پژوهش و تولید علم

[illegible]شناسه افزوده: دانشکده اطلاعات

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۳ ۹ ر ۹ الف/ UB ۲۷۱

رده‌بندی دیویی: ۳۲۷/ [illegible]

شماره کتابشناسی ملی: ۳۵۸۰۴۶۳

مشخصات

عنوان: روش‌های شنود و جاسوسی آمریکا

تدوین: معاونت پژوهش و تولید علم

ناشر: معاونت پژوهش و تولید علم دانشکده اطلاعات

تاریخ انتشار: ۱۳۹۳

نوبت چاپ: اول

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

بها: ۴۰۰۰۰ ریال

تلفن: ۲۲۴۶۹۷۳۹

مقدمه ناشر

سازمان امنیت ملی ایالات متحده آمریکا اگر قدرتمندترین سازمان اطلاعاتی این کشور نباشد، قطعا مهم‌ترین عضو جامعه اطلاعاتی است. گفته شده است، قبل از حادثه ۱۱ سپتامبر، ۶۰ درصد اطلاعات و گزارش‌های امنیتی که در قالب گزارش یکلی سری توجیه روزانه رئیس‌جمهور هر روز صبح به دست رئیس‌جمهور ایالات متحده می‌رسید، توسط این آژانس و بر اساس اطلاعات علائم تهیه و تولید می‌شد. امروزه این مقدار بیش از آن گذشته شده است. اعتقاد کلی بر این است که سازمان امنیت ملی (اِن‌اِس‌ای) ایالات‌متحده که بزرگ‌ترین سرویس اطلاعاتی آن کشور باشد. وظیفه این سازمان که سری‌ترین

عضو جامعه اطلاعاتی به‌شمار می‌آید. جمع‌آوری و تحلیل ارتباطات خارجی و حفاظت از ارتباطات دولتی ایالات متحده آمریکا است و در حقیقت مامور جمع‌آوری اطلاعات علائم است. استراق‌سمع انجام شده توسط سازمان امنیت ملی شامل پخش‌های رادیویی، چه دولتی و چه شخصی، اینترنت، انواع ارتباطات به‌خصوص ارتباطات رمزدار و محرمانه می‌باشد. رهگیری ارتباطات محرمانه همه انواع ارتباطات نظامی، دیپلماتیک و ارتباطات دیگر دولت‌ها را شامل می‌شود.

آژانس امنیت ملی بزرگ‌ترین منبع جمع‌آوری‌کننده اطلاعات برای کل این جامعه به شمار می‌آید، روابط گسترده‌ای با چهار همتای بریتانیایی (مرکز ارتباطات حکومتی)، کانادایی (مرکز ارتباطات امنیتی)، استرالیایی (مدیریت امواج دفاعی)، ونیوزیلندی (دفتر امنیت ارتباطات دولتی) که به گروه یوکوسا[1] معروفند، دارد. شکی نیست است که این گروه، سیستم اشلون را رهبری می‌کنند. اشلون متهم است که حجم بسیاری از ارتباطات تلفنی، فکس، اینترنت و ... عمومی در سطح جهان را شنود می‌کند. در

1. UKUSA

آخرین افشاگری توسط ادوارد اسنودن، برنامه‌های گسترده جاسوسی توسط اشلون، رسوایی چندی را پیش روی جامعه اطلاعاتی ایالات متحده و برنامه اشلون قرار داد. اسنودن از همکاری‌های پنج کشور برنامه اشلون که با نام «پنج چشم» شناخته می‌شوند به عنوان «سازمان اطلاعاتی فراملی که به هیچ یک از قوانین این کشورها پاسخ‌گو نیستند» یاد می‌کند.

در افشاگری‌های اسنودن فاش گردید که مکالمات تلفنی برخی از رهبران جهان از جمله «آنجلا مرکر» توسط سازمان امنیت ملی ایالات متحده شنود می‌شده است. در کنار شنود رهبران، روزنامه واشنگتن پست فاش کرد که ادوارد اسنودن اسنادی از جاسوسی آمریکا از ایران را در اختیار دارد. بنابر اخبار، آژانس امنیت ملی امریکا، تنها در عرض یک ماه از حدود ۱۲۵میلیارد تماس در کشورهای مختلف جاسوسی کرده است. در حالی که مبدا بیش‌تر این تماس‌ها منطقه خاورمیانه بوده است، حدود سه میلیارد تماس نیز از خاک خود آمریکا گرفته شده است. جاسوسی از این تعداد عظیم از تماس‌ها در محدوده زمانی تقریبا یک ماهه در ژانویه سال ۲۰۱۳ اتفاق افتاده است. سایت Cryptome که اسناد و اطلاعات دولتی را افشا می‌کند، برپایه گزارش‌هایی که

اطلاعات آن‌ها را جمع‌آوری کرده، مدعی شده است که از این تعداد، «شنود» حدود ۲۲ میلیارد تماس مربوط به افغانستان، ۷۶/۱۲ میلیارد تماس مربوط به پاکستان، ۸/۷ میلیارد تماس مربوط به عراق، همین تعداد از عربستان، ۹/۱ میلیارد تماس از مصر، ۷۳/۱ میلیارد تماس از ایران و ۱/۶ میلیارد تماس از اردن بوده است.

رشتا پیش رو تلاشی است از سوی معاونت پژوهش و تولید علمی برنامه‌ها، پایگاه‌های داده و برخی روش‌های گردآوری اطلاعات و جاسوسی ایالات متحده در ذیل مبحث شیوه‌های نوین جاسوسی:

معاونت پژوهش و تولید علم

فهرست مطالب

مقدمه

در حالی که آمریکا بیش از هر کشوری حساسیت بین‌المللی را درخصوص جاسوسان شوروی و افراد برجای‌مانده از آن دوران برمی‌انگیزد و سیاه‌نمایی‌های هالیوودی از نهادهای اطلاعاتی شوروی، نوعی طیف خاطر از پایان گرفتن عصر جاسوسان بزرگ‌تر را در این کشور ایجاد می‌کند، اما به‌نظر می‌رسد در سایهٔ این تبلیغات، دولت آمریکا خود به بزرگ‌ترین نهاد جاسوسی خارجی و داخلی تبدیل شده است. با این اوصاف، اگر در دوران تاریک شوروی، جاسوسی شهروندان عادی از سوی خانواده و دوستان آنان صورت می‌پذیرفت، درحال‌حاضر، با توجه به اسناد منتشرشده از گستره فعالیت‌های جاسوسی آمریکا به‌نظر می‌رسد که با پیشرفت فنّاوری، هر فرد به جاسوس خود تبدیل شده است که تمامی فعالیت‌های روزانه خود را داوطلبانه به اطلاع نهادهای آمریکایی می‌رساند.

طی ماه‌های اخیر افشای وجود طرح نظارت جهانی آمریکا و متحدانش، به‌صورت انتشار مجموعه‌ای گسترده از گزارش‌های خبری در رسانه‌های بین‌المللی، ازسوی یکی از پیمانکاران سابق این سازمان، «ادوارد اسنودن»، در واشنگتن پست و گاردین، صورت گرفته است. جزئیات این اسناد از عملیات نهاد امنیت ملی آمریکا[1] و شرکای بین‌المللی، نظارت گسترده بر ملیت‌های بیگانه و حتی بر شهروندان آمریکایی، پرده برمی‌دارد.

هرچند این اولین بار نیست که از طرح‌های جاسوسی و نظارتی آمریکایی پرده برداشته می‌شود، اما رهبران این کشور، مانند «اوباما» در تلویزیون ملی ظاهر شده و به مردم اطمینان می‌بخشند که «برنامهٔ جاسوسی داخلی نداریم» و «هیچ‌گونه عملیات جاسوسی علیه این کشور صورت نمی‌پذیرد»، تا از این طریق بتوانند گستردگی فعالیت‌های خود و شرکا را پوشیده نگاه دارند.

یکی از عمده‌ترین پاسخ‌هایی که دولت‌های بیانی آمریکایی در برابر افشای طرح‌های جاسوسی ارائه می‌کنند، جلوگیری از حملهٔ تروریستی به ایالات متحده آمریکاست و دراین‌خصوص، رویداد یازده سپتامبر، ازلحاظ ایجاد اصلاحات گسترده در نهادهای اطلاعاتی آمریکایی، نقشی

1. National Security Agency (NSA)

اساسی داشته است. پس از این واقعه، دستگاه‌های اطلاعاتی آمریکا با تغییرات گسترده روبه‌رو شده و اختیارات نهاد ریاست‌جمهوری در زمینهٔ اطلاعات افزایش یافت.

طبق نقشه‌ای که از کشورهای تحت شنود ترسیم شده است، بیش‌ترین فعالیت‌های جاسوسی از ایران صورت گرفته است. ضمن این که «اسنودن» به‌تازگی به عملیاتی با عنوان «دردنوت» اشاره داشته است که طی آن ادعا شده سفر مقام عالی‌رتبه رهبری نیز به کردستان، مورد شنود قرار گرفته و «اثر انگشت صوتی یا شنیداری» ایشان، برای فعالیت‌های جاسوسی پیدا و ثبت گردیده است.

به‌دلیل گستردگی نوع طرح‌های جاسوسی، ضمن این که هر طرح با استفاده از نوآوری‌ها به فعالیت پرداخته است، تعیین زمان دقیق اجرای یک طرح و پایان آن بسیار دشوار است؛ زیرا پیچیدگی نهادهای مسئول و ادامهٔ یک طرح در نهادی دیگر، بدون اطلاع نهاد دیگر از مسائلی هستند که در مطالعهٔ فعالیت‌های جاسوسی آمریکا به کرات به آن برمی‌خوریم.

ازسوی‌دیگر، گستردگی نهادهایی که به همکاری می‌پردازند و همچنین مشارکت با سایر کشورها دراین‌خصوص، از دیگر مسائلی است که مطالعه در این حوزه را دشوار می‌سازد. برای کوتاه‌تر شدن سخن و اقتضای

قالب فعلی، تنها اشاره می‌شود که همکاران نهاد امنیت ملی آمریکا در طرح نظارت گسترده عبارتند از: نهاد مرکزی امنیت[1]، فرماندهی سایبری آمریکا[2]، وزارت دادگستری آمریکا[3]، آژانس اطلاعات مرکزی (سیا)[4]، ادارهٔ تحقیقات فدرال (اف‌بی‌آی)[5]، وزارت امنیت داخلی آمریکا[6]، دفتر آگاهی از اطلاعات آمریکا[7]، سازمان‌های در خدمت پیمان انگلیس ـ آمریکا[8]، سازمان امنیت ارتباطات کانادا[9]، دایرهٔ مرکزی ارتباطات انگلستان[10]، ادارهٔ سیگنال استرالیا[11]، دفتر امنیت ارتباطات دولتی نیوزلند[12]، ادارهٔ کل امنیت خارجی فرانسه[13]، و سرویس اطلاعات فدرال آلمان[14].

1. Central Security Service (CSS)
2. United States Cyber Command (CYBERCOM)
3. United States Department of Justice (DJO)
4. Central Intelligence Agency (CIA)
5. Federal Bureau of Investigation (FBI)
6. United States Department of Homeland Security
7. Information Awareness Office
8. UK-USA Agreement
9. Communication Security Estabilishment Canada (CSEC or CSE)
10. Government Communication Headquarters (GCHQ)
11. Australian Signals Directorate (ASD)
12. Government Communication Security Bureau (GCSB)
13. Directorate-General for External Security (DGSE)
14. Bundesnachrichtendienst